

Alfred Hitchcock contra la Internacional Papanates

L'entrevista és d'aquelles sucoses. Va tenir lloc entre un Alfred Hitchcock més confident que d'habitud perquè es trobava inusualment davant d'una dama i una Oriana Fallaci que, amb 36 anys, ja havia començat a llaurar-se volgutament fama d'entrevistadora fabulosa i fabuladora alhora. L'any, el 1966. El tema, les pel·lícules com a font d'inspiració de crims.

Hitchcock l'etziba sense complexes: "Tres anys enrere, a Los Angeles, un home que havia assassinat les seves tres esposes va dir que a la tercera l'havia assassinada després de veure *Psicosis*. Els periodistes em van telefonar 'Què, ja estàs content?', 'No', els vaig dir. 'L'home no havia dit després de quina pel·lícula havia assassinat la segona. Potser havia assassinat la primera després de veure un got de llet'. Des del got de llet fins al revòlver, quantes vegades això ha passat". Per als no cinèfils, val la pena ressenyar que el got de llet enverinat a què fa referència era l'arma homicida que empunyava Gary Grant en una de les escenes més mítiques de la història del cine, a *Sospèch*.

D'aquesta cita, el que més crida ara l'atenció no és constatar com, ja als anys 60, es matava el temps debatent si les pel·lícules podien induir determinades persones a cometre assassinats. De fet, jo mateix recordo com ma mare m'alertava, de petit, de no fer massa cas de les pel·lícules, que un nen s'havia cregut *Superman* i s'havia matat després de llençar-se per la finestra. (De la mateixa manera que hi havia un nen que havia mort ofegat per una bossa de plàstic, i un altre nen que va morir per posar els dits a un endoll. D'alguna manera, tots aquells infants eren el mateix nen).

La Internacional Papanates és aquella organització fictícia sota la qual s'apleguen tots els paladins de la correcció política, en especial la facció que duu la seva pràctica a les més ridícules darreres conseqüències.

Però no, no era això el que m'havia fet saltar una cella. Era el fet que es permetés frivoltzar sobre tot plegat. I aquí és on entra en joc la Internacional Papanates. Encunyada per Jordi Barbeta i popularitzada per altres columnistes com Quim Monzó, la Internacional Papanates és aquella organització fictícia sota la qual s'apleguen tots els paladins de la correcció política, en especial aque-

Àlex Gutiérrez

lla facció que duu la seva pràctica a les més patètiques i ridícules darreres conseqüències.

Imaginïn ara què passaria amb el pobre Hitchcock si en deixés caure una pel broc gros com aquesta, en la qual fa broma d'un marit que ha matat tres mullers seves. El seu ventrutat cos podria quedar ben enterrat sota comunicats de condemna abans que pogués recordar al respectable que es tractava d'una humorada.

Però l'humor, els darrers anys, és quelcom aigualit. Fins i tot els irreverents que s'hi dediquen saben que tenen unes fronteres molt acotades. Els publicistes ho tenen gravat al front: no acudits sobre nans, negres, gais, pagesos, dones, jueus, animals, albins, colombofílics o capellans. Si tenen un col·lectiu, territori miniat, noi.

I, tanmateix, tot col·lectiu és una convenció

Eixamplar els marges de l'humor, a més, vol dir eixamplar també els marges del discurs. Potser així traurem la mandra a aquest segle XXI, que està arrencant de manera tan avorrida. Sinó, com a mínim riurem una estona.

d'una generalitat i, per tant, un tòpic susceptible de merèixer broma. D'igual manera, tota situació dramàtica té enterrada la seva part còmica.

Els britànics són probablement el poble que ha assumit això de manera més desacomplexada. Ja al 1827, Thomas de Quincey es permetia fer broma en el seu explícit assaig "De l'assassinat considerat com una de les belles arts", del qual se sol citar la frase "Un comença permetent-se un assassinat, aviat no li donarà importància al robar, del robatori passa a la beguda i a la inobservança del dia del Senyor, i s'acaba per faltar a la bona educació i per deixar les coses per a l'endemà".

Crec que és un temps propici, aquest, perquè aparegui algú en l'univers mediàtic que gosi eixamplar les fronteres de l'humor, després de diversos retrocessos territorials en nom d'un progressisme mal entès. Eixamplar els marges de l'humor, a més, vol dir eixamplar també els marges del discurs. Potser així traurem la mandra a aquest segle XXI, que està arrencant de manera tan i tan avorrida. I, sinó, com a mínim riurem una estona.

(Postdata per a cinèfils. L'entrevista forma part del volum que, editat per Sidney Gottlieb, ha publicat la University Press de Mississipi. És un llibre d'importació, però fàcil de trobar. I paga la pena.)

Àlex Gutiérrez
és director de la
revista Comunicació21.